14. 10. 2016

ID: 103432

Katastr nemovitostí a podmínky řízení

Domáhá-li se někdo povolení vkladu práva do katastru nemovitostí, přestože jde o právo, které se do katastru nemovitostí zapisuje záznamem podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., nemůže být jeho návrhu vyhověno. Rozhodnutí, kterým katastrální úřad takový návrh zamítne, je proto v souladu se zákonem. Žalobu, kterou se ten, kdo tvrdí, že byl tímto rozhodnutím katastrálního úřadu dotčen na svých právech, domáhá, aby tatáž věc vkladu práva k nemovitosti byla projednána v občanském soudním řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu, proto soud podle ustanovení § 250i občanského soudního řádu zamítne. Okolnost, že právo do katastru nemovitostí se nezapisuje vkladem, nýbrž záznamem, je tedy důvodem pro zamítnutí takové žaloby a – vzhledem k tomu, že nepředstavuje překážku, pro kterou by nemohlo být rozhodnuto ve věci samé – nikoli důvodem k zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2669/2015, ze dne 28.4.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce A. H., zastoupeného JUDr. M.P., advokátem se sídlem v P., za účasti České republiky – Státního pozemkového úřadu v P., o zápis vlastnického práva do katastru nemovitostí vkladem, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 26 C 5/2013, o dovolání žalobce proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. prosince 2014 č. j. 4 Co 81/2014-102, tak, že usnesení vrchního soudu a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. ledna 2014 č. j. 26 C 5/2013-75 se zrušují a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobce podal dne 23. 4. 2013 u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha, návrh na povolení vkladu vlastnického práva k pozemku parc. č. 1744/2 v katastrálním území S. do katastru nemovitostí podle usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181, kterým byl schválen smír mezi účastníky a které nabylo právní moci dne 26. 10. 2010, a „Smlouvy o převodu pozemků“ ze dne 26. 10. 2010.

Katastrální úřad pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha, rozhodnutím ze dne 19. 7. 2013 č. j. V-17956/2013-101/EP návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí zamítl. Dospěl k závěru, že ke dni podání návrhu na vklad vlastnického práva nebyly splněny podmínky pro povolení vkladu práva uvedené v ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) a f) zákona č. 265/1992 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), neboť na převáděný pozemek, jehož vlastníkem je Česká republika a s nímž je oprávněn hospodařit Státní pozemkový úřad, se vztahuje ustanovení § 13 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů, které nabylo účinnosti dne 5. 12. 2012 a podle něhož věci tvořící původní majetek registrovaných církví a náboženských společností, které jsou ve vlastnictví státu, nelze po dobu 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto ustanovení převést do vlastnictví jiné osoby, přenechat jiné osobě k užívání, ani zatížit právem jiné osoby.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 14. 8. 2013 se žalobce domáhal, aby soud rozhodl, že vklad vlastnického práva žalobce k pozemku parc. č. 1744/2 v katastrálním území S. do katastru nemovitostí se povoluje. Žalobu zdůvodnil zejména tím, že právním titulem k převodu vlastnického práva je pravomocné a vykonatelné usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181, kterým byl schválen smír mezi žalobcem a právním předchůdcem České

republiky – Státního pozemkového úřadu [Pozemkovým fondem České republiky (dále jen „Pozemkový fond“)], a smlouva o převodu pozemků ze dne 26. 10. 2010, že předmětný pozemek mu byl vydán jako pozemek náhradní ve smyslu zákona č. 229/1991 Sb. jako částečné vypořádání jeho restitučního nároku uplatněného již v roce 1992, že Pozemkový fond nikdy neuvedl nebo nenamítal, že předmětný pozemek není „převoduschopný“ z důvodu jeho „církevního původu“, že katastrální úřad nijak neodůvodnil, proč je předmětný pozemek dotčen ustanovením § 13 zákona č. 428/2012 Sb., a že i v případě, že by byl předmětný pozemek původním vlastnictvím církve ve smyslu tohoto zákona, měl katastrální úřad vklad práva povolit s ohledem na skutečnost, že je pro něj pravomocné usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181 podle ustanovení § 159a odst. 4 ve spojení s ustanovením § 167 odst. 2 občanského soudního řádu závazné. Má za to, katastrální úřad „zásadně nemá pravomoc“ přezkoumávat pravomocná soudní rozhodnutí a že zamítnutím návrhu na vklad vlastnického práva žalobce do katastru nemovitostí „odepřel výkon“ takového rozhodnutí a žalobci „upřel“ vlastnické právo, které mu bylo přiznáno soudním rozhodnutím. Zdůraznil, že zásadní skutečností, která odůvodňuje povolení vkladu vlastnického práva k předmětnému pozemku, je i dobrá víra, ve které nabyl právo na převod pozemku.

Katastrální úřad pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha, ve svém vyjádření uvedl, že v daném případě je nepochybné, že pozemek parc. č. 1744/2 v katastrálním území S. je původním majetkem církevního subjektu, neboť se jedná o část původního pozemku parc. č. 644/1, zapsaného v knihovní vložce č. 1091 pozemkové knihy pro katastrální území S. ve prospěch Řádu křižovníků s červenou hvězdou na Pražském mostě, a že proto nelze předmětný pozemek coby věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností, která je dnes ve vlastnictví státu, ve smyslu ustanovení § 13 zákona č. 428/2012 Sb. převádět do vlastnictví jiné osoby. Zdůraznil, že usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181, kterým byl schválen smír a které má účinky pravomocného rozsudku o nahrazení projevu vůle, neobsahuje (a ani by nemohlo obsahovat) závazné řešení otázky, zda lze na základě smlouvy o převodu pozemků, která byla uzavřena mezi Pozemkovým fondem jako převodcem a žalobcem jako nabyvatelem dnem právní moci uvedeného usnesení, povolit vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí (zda jsou splněny podmínky vkladu uvedené v § 5 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů), neboť podmínky vkladu přísluší posuzovat pouze katastrálnímu úřadu ve vkladovém řízení nebo soudu v řízení ve věci vkladu práva k nemovitostem podle části páté občanského soudního řádu ke dni podání návrhu na vklad. Důvodnou neshledává ani námitku žalobce, že právo na převod pozemku nabyl v dobré víře, neboť žalobce si mohl v rámci svého vlastního výběru pozemků s využitím údajů v katastru nemovitostí a pozemkové knize ověřit, zda se nejedná o původní majetek církevního subjektu.

Účastník Česká republika – Státní pozemkový úřad uvedl, že rozhodnutí katastrálního úřadu považuje za „zcela věcně i právně správné“, neboť je zřejmé, že předmětný pozemek je původním majetkem církevního subjektu, který nelze převést do vlastnictví jiné osoby, a že proto nelze povolit vklad vlastnického práva. Dodal, že se v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 15 C 3/2011, které není dosud pravomocně skončeno, domáhá zrušení usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 sp. zn. 34 C 370/2008, neboť má za to, že smír, který je předmětem tohoto usnesení, byl uzavřen v rozporu s právními předpisy a že dohoda, která je předmětem tohoto smíru, je podle hmotného práva neplatná.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 31. 1. 2014 č. j. 26 C 5/2013-75 rozhodl, že řízení se zastavuje a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vycházel z právního názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2013 sp. zn. 31 Cdo 2060/2010, že rozsudek, kterým bylo uloženo povinné osobě, aby uzavřela s oprávněnou osobou dohodu o vydání nemovitostí podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, nemá povahu rozhodnutí

ukládajícího prohlášení vůle ve smyslu § 161 odst. 3 občanského soudního řádu, ale že jde o rozhodnutí státního orgánu o nabytí vlastnictví, podle něhož je katastrální úřad povinen zapsat vlastnické právo oprávněné osoby k vydávaným nemovitostem do katastru nemovitostí záznamem ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., a dovodil, že povinností katastrálního úřadu bylo zapsat podle pravomocného rozhodnutí soudu o povinnosti Pozemkového fondu uzavřít se žalobcem dohodu o vydání předmětného pozemku podle zákona č. 229/1991 Sb. vlastnické právo žalobce k předmětnému pozemku záznamem. Vyslovil názor, že nahrazení rozhodnutí katastrálního úřadu rozsudkem, kterým bude vklad vlastnického práva povolen, není možné, že v úvahu nepřichází ani zamítnutí žaloby podle § 250i občanského soudní řádu, neboť o zamítnutí žaloby soud rozhodne, dospěje-li k závěru, že správní orgán rozhodl o sporu nebo jiné právní věci správně, a že žalobu nelze ani odmítnout, neboť takové rozhodnutí předpokládá, že v řízení před správním orgánem bylo vydáno rozhodnutí, o kterém lze podle ustanovení § 250g odst. 1 občanského soudního řádu rozhodnout. Dospěl k závěru, že v řízení podle části páté občanského soudního řádu nelze žalobu projednat, neboť nejsou splněny podmínky řízení (§ 103 občanského soudního řádu). Protože jde o takový nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit, soud prvního stupně řízení podle ustanovení § 104 odst. 1 občanského soudního řádu zastavil.

K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 16. 12. 2014 č. j. 4 Co 81/2014-102 potvrdil usnesení soudu prvního stupně a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že podle jednotné judikatury Nejvyššího soudu České republiky bylo usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181 titulem, na základě něhož měl příslušný katastrální úřad provést ve prospěch žalobce záznam do katastru nemovitostí, a že, pokud tak neučinil a vydal na základě návrhu žalobce na vklad vlastnického práva „žalobou napadené rozhodnutí“, nemůže soud v řízení podle části páté občanského soudního řádu takové rozhodnutí nahradit svým vlastním rozhodnutím, jímž by vklad vlastnického práva povolil; nemůže žalobu ani zamítnout, neboť „napadené rozhodnutí“ nelze považovat za správné, a nemůže ji ani odmítnout, neboť pro takové rozhodnutí nejsou splněny podmínky podle ustanovení § 250g odst. 1 občanského soudního řádu. Odvolací soud proto shledal usnesení soudu prvního stupně správným.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítá, že odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení části páté občanského soudního řádu, nesprávně aplikoval ustanovení § 104 odst. 1 občanského soudního řádu a neaplikoval ustanovení občanského soudního řádu a ustanovení zákona č. 265/1992 Sb., která vzhledem k okolnostem případu aplikovat měl. Má za to, že Obvodní soud pro Prahu 5 měl podle ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb. sám zaslat záznamovou listinu katastrálnímu úřadu a že katastrální úřad, který žalobce nepoučil o tom, že je třeba dodat záznamovou listinu samostatně, neměl vydat rozhodnutí o zamítnutí návrhu na vklad, a zdůrazňuje, že rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 31 Cdo 2060/2010 byl vydán až po podání návrhu na vklad a jeho zamítnutí z důvodu sjednocení dosavadní praxe a že proto nelze přičítat k tíži žalobce dřívější nejednotnost judikatury. Dovolatel poznamenal, že zatímco toto rozhodnutí nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 530/2009 byla vydána ve věcech, kdy byly oprávněným osobám vydány jejich původní nemovitosti a docházelo tak k obnově vlastnického práva, žalobci byl předmětný pozemek vydán jako pozemek náhradní; protože posuzované případy nejsou skutkově zcela shodné, je otázkou, zda závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2060/2010 lze vztahovat na projednávaný případ. Uzavřel, že soudy měly postupovat tak, aby byl žalobce podle usnesení o schválení soudního smíru zapsán v katastru nemovitostí jako vlastník předmětného pozemku podle ustanovení § 2-6 zákona č. 265/1992 Sb. o „provádění vkladů“, i když byl v průběhu řízení vydán judikát Nejvyššího soudu, podle kterého se mají rozhodnutí soudů o uložení povinnosti uzavřít smlouvu s oprávněnou osobou provádět záznamem. Žalobce navrhl, aby dovolací soud zrušil usnesení soudů obou stupňů a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „o. s. ř.“), neboť řízení ve věci bylo zahájeno přede dnem 1. 1. 2014 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu vydaná v řízení o věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, pokud to zákon připouští (§ 245 a § 236 odst. 1 o. s. ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu jsou obsaženy – jak vyplývá z přiměřeného užití části čtvrté, hlavy třetí občanského soudního řádu (§ 245 o. s. ř.) – v ustanoveních § 237, 238 a 238a o. s. ř.

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

V projednávané věci byl usnesením Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181 schválen smír mezi žalobcem a Pozemkovým fondem (právním předchůdcem žalované), ve kterém se Pozemkový fond – jak vyplývá z obsahu spisu – zavázal uzavřít se žalobcem podle ustanovení § 11a zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, smlouvu o bezúplatném převodu (mimo jiné) pozemku parc. č. 1744/2 v katastrálním území S., jejíž obsah byl blíže vymezen ve schváleném smíru. Dne 26. 10. 2010 podepsal žalobce smlouvu o převodu pozemků totožného znění jako ve výroku uvedeného usnesení o schválení smíru a tuto listinu přiložil spolu s usnesením o schválení smíru k návrhu na provedení zápisu vlastnického práva do katastru nemovitostí vkladem podanému u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha, dne 23. 4. 2013. Katastrální úřad návrh na vklad zamítl s odůvodněním, že ke dni podání návrhu nebyly splněny podmínky pro povolení vkladu práva uvedené v ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) a f) zákona č. 265/1992 Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Žalobce se nyní domáhá, aby jeho návrhu na zápis vlastnického práva do katastru nemovitostí vkladem vyhověl (v řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu) soud. Odvolací soud i soud prvního stupně dospěly k závěru, že pro řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu nejsou splněny podmínky řízení, neboť vlastnické právo ve prospěch žalobce mělo být zapsáno záznamem.

Za tohoto stavu věci závisí napadené usnesení odvolacího soudu mimo jiné na vyřešení otázky hmotného práva, jak se zapisuje (zda vkladem nebo záznamem) do katastru nemovitostí vlastnické právo ve prospěch oprávněné osoby, se kterou Pozemkový fond uzavřel smír schválený soudem, v němž se zavázal uzavřít s oprávněnou osobou smlouvu o bezúplatném převodu pozemku podle ustanovení § 11a zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Protože tato právní otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, je dovolání proti usnesení odvolacího soudu podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání žalobce je opodstatněné.

K nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí České republiky se zapisuje vlastnické právo, zástavní právo, právo odpovídající věcnému břemeni, předkupní právo s účinky věcného práva, jakož i další práva, pokud to stanoví zvláštní zákon [srov. § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 265/1992 Sb. o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 265/1992 Sb.“), podle něhož je třeba zápis vlastnického práva podle usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181 o schválení smíru a smlouvy o převodu pozemků ze dne 26. 10. 2010 – vzhledem k době doručení tohoto usnesení a smlouvy katastrálnímu úřadu - posuzovat i v současné době (srov. § 63 odst. 4 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí)]; zápisem se rozumí vklad, záznam, poznámka nebo jejich výmaz (srov. § 1 odst. 3 zákona č. 265/1992 Sb.).

Vlastnické právo, zástavní právo, právo odpovídající věcnému břemeni a předkupní právo s účinky věcného práva se zapisují do katastru nemovitostí zápisem vkladu práva nebo výmazu vkladu práva, pokud tento zákon nestanoví jinak (srov. § 2 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb.), a vznikají, mění se nebo zanikají dnem vkladu do katastru nemovitostí, pokud občanský zákoník nebo jiný zákon nestanoví jinak (srov. § 2 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb.). Právní účinky vkladu vznikají na základě pravomocného rozhodnutí o jeho povolení ke dni, kdy návrh na vklad byl doručen katastrálnímu úřadu (srov. § 2 odst. 3 věta první zákona č. 265/1992 Sb.).

Vlastnické právo, zástavní právo, právo odpovídající věcnému břemeni a předkupní právo s účinky věcného práva, která vznikla, změnila se nebo zanikla ze zákona, rozhodnutím státního orgánu, příklepem licitátora na veřejné dražbě, vydržením, přírůstkem a zpracováním, se zapisují do katastru nemovitostí záznamem údajů na základě listin vyhotovených státními orgány a jiných listin, které podle zvláštních předpisů potvrzují nebo osvědčují právní vztahy (srov. § 7 odst. 1 větu první zákona č. 265/1992 Sb.).

Oprávněným osobám uvedeným v ustanovení § 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (dále jen „zákon č. 229/1991 Sb.“), kterým podle tohoto zákona nelze vydat pozemek odňatý způsobem uvedeným v ustanovení § 6 odst. 1 a 2 tohoto zákona, převádí Pozemkový fond jiné pozemky na základě veřejných nabídek (srov. § 11a odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb.). S oprávněnou osobou, která o nabídnutý pozemek požádá, uzavře neprodleně Pozemkový fond smlouvu o bezúplatném převodu (srov. § 11a odst. 8 větu první zákona č. 229/1991 Sb.).

Vlastnictví věci lze nabýt kupní, darovací nebo jinou smlouvou, děděním, rozhodnutím státního orgánu nebo na základě jiných skutečností stanovených zákonem (§ 132 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2013 - dále jen „obč. zák.“). Nabývá-li se vlastnictví rozhodnutím státního orgánu, nabývá se vlastnictví dnem v něm určeným, a není-li určen, dnem právní moci rozhodnutí (srov. § 132 odst. 2 obč. zák.).

Převádí-li se nemovitá věc na základě smlouvy, nabývá se vlastnictví vkladem do katastru nemovitostí podle zvláštních předpisů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak (§ 133 odst. 2 obč. zák.); totéž platí, uzavře-li Pozemkový fond s oprávněnou osobou smlouvu o bezúplatném převodu pozemku podle ustanovení § 11a zákona č. 229/1991 Sb.

Nesplní-li Pozemkový fond dobrovolně svou povinnost uzavřít s oprávněnou osobou smlouvu o bezúplatném převodu „jiného“ pozemku podle ustanovení § 11a odst. 8 zákona č. 229/1991 Sb., může se oprávněná osoba domáhat svého nároku proti Pozemkovému fondu u soudu žalobou o splnění povinnosti, která vyplývá ze zákona, podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř. Pravomocné rozhodnutí soudu (rozsudek nebo usnesení, kterým byl schválen smír mezi oprávněnou osobou a Pozemkovým fondem a které má – jak vyplývá z ustanovení § 99 odst. 3 věty první občanského

soudního řádu – účinky pravomocného rozsudku), jímž bylo takové žalobě vyhověno, a jímž tedy byla Pozemkovému fondu uložena povinnost uzavřít s oprávněnou osobou smlouvu o bezúplatném převodu pozemku, představuje způsob nabytí vlastnictví k věci na základě právní skutečnosti - rozhodnutí státního orgánu, kdy se (obecně) vlastnictví nabývá dnem v něm určeným, a není-li určen, dnem právní moci rozhodnutí (srov. § 132 odst. 2 obč. zák.). Rozhodnutí soudu, jímž se ukládá Pozemkovému fondu uzavřít s oprávněnou osobou smlouvu o bezúplatném převodu pozemku, tedy nemá povahu rozhodnutí ukládajícího prohlášení vůle ve smyslu ustanovení § 161 odst. 3 občanského soudního řádu; ve skutečnosti jde o rozhodnutí státního orgánu o nabytí vlastnictví (§ 132 obč. zák.), podle něhož se oprávněná osoba stává vlastníkem „jiného“ pozemku (přímo ze zákona) dnem právní moci rozhodnutí soudu a podle něhož je katastrální úřad ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb. povinen zapsat (s účinky ke dni právní moci rozhodnutí soudu) vlastnické právo oprávněné osoby k „jinému“ pozemku do katastru nemovitostí záznamem [obdobně jako je tomu v případě pravomocného soudního rozhodnutí, kterým bylo uloženo povinné osobě, aby uzavřela s oprávněnou osobou dohodu o vydání nemovitosti podle zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (srov. právní názor uvedený v rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 12. 2013 č. j. 31 Cdo 2060/2010-121, který byl uveřejněn pod č. 19 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2014)].

Z uvedeného vyplývá, že žalobce, s nímž se Pozemkový fond zavázal ve smíru schváleném usnesením Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15. 10. 2010 č. j. 34 C 370/2008-181, které nabylo (podle potvrzení ve spise) právní moci dnem 26. 10. 2010, uzavřít smlouvu o bezúplatném převodu (mimo jiné) pozemku parc. č. 1744/2 v katastrálním území S., se stal vlastníkem této nemovitosti již dnem právní moci rozhodnutí soudu a že jeho vlastnické právo mělo být do katastru nemovitostí zapsáno – jak soudy správně dovodily - záznamem provedeným podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb.

Se závěrem soudů, že pro řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu nejsou v projednávané věci splněny podmínky řízení, však dovolací soud nesouhlasí.

Podle ustanovení § 103 o. s. ř. kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení). Jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví (§ 104 odst. 1 věta první o. s. ř.). Jde-li o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit, učiní soud k tomu vhodná opatření; přitom zpravidla může pokračovat v řízení, ale nesmí rozhodnout o věci samé; nezdaří-li se nedostatek podmínky řízení odstranit, řízení zastaví (§ 104 odst. 2 o. s. ř.).

Podmínkami řízení se v občanském soudním řízení rozumí - jak vyplývá z ustanovení § 103 o. s. ř. - podmínky, za nichž soud může rozhodnout ve věci samé (například pravomoc a příslušnost soudu, způsobilost účastníků být účastníky řízení, procesní způsobilost účastníků, způsobilost být zástupcem a oprávnění k zastupování, nedostatek překážky zahájeného řízení a překážky věci pravomocně rozsouzené). Zjistí-li tedy soud kdykoliv za řízení nedostatek určité podmínky řízení, nemůže přistoupit k rozhodnutí ve věci samé, dokud uvedený nedostatek nebude odstraněn. Nepodaří-li se nebo není-li vůbec možné nedostatek podmínky řízení odstranit, soud nerozhodne ve věci samé, ale řízení zastaví (§ 104 o. s. ř.). Uvedené platí - jak vyplývá z ustanovení § 245 občanského soudního řádu – též v řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu.

Domáhá-li se někdo povolení vkladu práva do katastru nemovitostí, přestože jde o právo, které se do katastru nemovitostí zapisuje záznamem podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., nemůže být jeho návrhu vyhověno. Rozhodnutí, kterým katastrální úřad takový návrh zamítne, je proto správné (v souladu se zákonem). Žalobu, kterou se ten, kdo tvrdí, že byl tímto rozhodnutím katastrálního úřadu dotčen na svých právech, domáhá, aby tatáž věc vkladu práva k nemovitosti byla

projednána v občanském soudním řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu, proto soud podle ustanovení § 250i občanského soudního řádu zamítne. Okolnost, že právo do katastru nemovitostí se nezapisuje vkladem, nýbrž záznamem, je tedy důvodem pro zamítnutí takové žaloby a – vzhledem k tomu, že nepředstavuje překážku, pro kterou by nemohlo být rozhodnuto ve věci samé – nikoli důvodem k zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit. Dospěly-li proto soudy v projednávané věci k (správnému) závěru, že vlastnické právo do katastru nemovitostí mělo být ve prospěch žalobce zapsáno záznamem a nikoli vkladem, jehož se žalobce domáhal, měly žalobu – bez ohledu na to, že katastrální úřad návrhu na vklad nevyhověl z jiných důvodů – zamítnout. Rozhodly–li místo toho o zastavení řízení pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, je jejich rozhodnutí v rozporu se zákonem.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu není správné. Protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu usnesení odvolacího soudu, Nejvyšší soud toto usnesení zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na usnesení soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně (Městskému soudu v Praze) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- Zastoupení
- Zánik závazku
- Zadržovací právo
- Insolvenční řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Nemajetková újma, nutná obrana (exkluzivně pro předplatitele)
- Nepoctivý záměr (exkluzivně pro předplatitele)
- Zemědělská půda
- Zastoupení
- Veřejné zakázky
- Vázanost rozhodnutím soudu
- Pracovní smlouva